

O

P

E

N

A

C

C

E

S

S

**еКМАIR – як модель
університетського інституційного
репозитарію :
основні принципи й політики
організації**

***Оксана Бруй
Наукова бібліотка НаУКМА***

Інституційний репозитарій

- Цифрова колекція, зібрання і зберігання інтелектуальних продуктів однієї чи декількох університетських спільнот
- Набір сервісів, які університет пропонує членам своєї спільноти для управління та розповсюдження цифрових матеріалів, створених інституцією та членами її спільноти.

(Clifford Lynch. Essential infrastructure for scholarship in the digital age)

Основні особливості ІР

- **Веб-орієнтовані** бази даних (лише цифрові матеріали)
- **наукових** матеріалів,
- що визначені **інституціо** однією чи кількома організаціями, об'єднаними в консорціум (на противагу тематичним репозитаріям);
- **комулятивні та постійні** (колекції записів, призначені для зберігання і надання доступу на довготривалій основі);
- надають **вільний та відкритий доступ** до матеріалів (вимагають лише реєстрації);
- мають можливість **взаємодії** з іншими системами (підтримка протоколу обміну метаданими - **Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting (OAI-PMH)**);
- відповідно зібрані, впорядковані, збережені і розповсюджені (є частиною наукової комунікації).

Інституційні репозитарії

- **Забезпечують критичну складову в реформуванні системи наукової комунікації, яка розкриває доступ до досліджень, підтверджує контроль над ними науковою спільнотою, підвищує конкуренцію та знижує монопольну владу журналів, підвищує значимість інституцій та бібліотек, які підтримують інституційні репозитарії**
- **Мають потенціал служити реальними показниками якості університету та демонструвати наукову, соціальну та економічну значимість дослідницьких робіт і таким чином демонструвати статус та суспільне значення університету**

Мета eКМАІР

- Шляхом створення, збереження та надання вільного доступу до наукової інформації, досліджень університету українській та світовій науковій спільноті сприяти розвитку науки та освіти України та світу.
- Спонукаати українську інформаційну, наукову та освітню спільноту до активних дій та кооперації в напрямку вільного поширення (доступу) до наукових інформаційних ресурсів університетів, як основних наукових установ, задля соціальної трансформації ролі науки у сучасному суспільстві.

Завдання eKMAIP

- створення організаційної, технічної, інформаційної інфраструктури Інституційного репозитарію Національного Університету “Києво-Могилянська академія” – eKMAIP - для розвитку та поширення наукових публікацій у відкритому доступі та збільшення впливу наукових досліджень університету шляхом забезпечення вільного доступу та розширення аудиторії їхніх користувачів (науковців, студентів, викладачів, інформаційних працівників України та світу).

Завдання eКМАІР

- накопичення, збереження, розповсюдження та забезпечення довготривалого, постійного та надійного доступу до наукових досліджень професорсько-викладацького складу, співробітників та студентів Університету.
- забезпечення середовища, що дозволяє науковим підрозділам університету, співробітникам та студентам легко розміщати наукові дослідження в електронній формі в надійний та добре організований архів і стимулювати та забезпечувати відкритий доступ до їхніх наукових досліджень

Спільноти eKMAIP

- Співпраця **бібліотеки та наукових спільнот** університету.

Спільнота eKMAIP

- Зареєстрований для участі в IP науковий підрозділ НаУКМА, як то факультет, кафедра, центр, інститут чи інша наукова група або особа, що займається та продукує наукові роботи.

Спільнота eKMAIP

- Будь-який науковий, академічний департамент, програма, дослідницький центр, інститут і т.д. університету має право брати участь як “спільнота” в IP.
- Кожна така спільнота має бути компетентною призначити координатора, який може працювати з бібліотекою для підтримки IP.
- Спільноти, що зацікавлені в IP комунікують з координатором eKMAIP для роботи зі “спільнотами”.

Колекції спільноти IP

- Кожна спільнота може виділяти в IP окремі колекції.
- Як критерій виокремлення колекції в спільноті IP може бути:
 - тема
 - призначення
 - формат чи ін.
 - підпорядкована одиниця наукового підрозділу

Потенційні спільноти eKMAIP

Факультет гуманітарних наук

- Кафедра історії
- Кафедра філософії та релігієзнавства
- Кафедра культурології
- Кафедра філології
- Кафедра української мови

Факультет гуманітарних наук – напрямки наукових досліджень

- Історія філософії (Київ в історії філософії України).
- Східна і Центральна Європа як об'єкт історії та геополітична реальність.
- Культура українського бароко. Моделі світу в історії цивілізаційного розвитку людства.
- Арістотель та сучасність.
- Проблема функціонування, вивчення та викладання української мови.
- Науково-методичні особливості комунікативно орієнтованого викладання англійської мови.

Факультет гуманітарних наук – напрямки наукових досліджень

- Впровадження та адаптація зарубіжних методик вивчення іноземних мов.
- Спадщина Києво-Могилянської академії.
- Історія бібліотеки Києво-Могилянської академії.
- Політичні трансформації посткомуністичного суспільства (проблеми оптимізації стратегії забезпечення національних інтересів України).
- Становлення та розвиток політичної системи суверенної України.

Факультет економічних наук

- Кафедра економічної теорії
- Кафедра фінансів
- Кафедра підприємництва та управління

Факультет економічних наук - напрямки наукових досліджень

- Теорія перехідної економіки.
- Проблеми економічного зростання.
- Економіка міжнародної торгівлі.
- Теорія обмінного курсу в перехідній економіці.
- Економічні проблеми глобалізації.
- Економічна теорія технологічних змін.
- Моделювання та аналіз функціонування фінансових систем.
- Проблеми грошово-кредитної політики України.

Факультет економічних наук - напрямки наукових досліджень

- Теорія фінансової сталості фірми.
- Проблема трансакційних витрат у перехідній економіці.
- Фінансова математика.
- Економіко-математичний аналіз енергетики України.
- Проблеми розподілу прав власності в перехідній економіці.
- Економічні проблеми ринку праці України.
- Екологічна економіка.

Факультет інформатики

- Кафедра інформатики
- Кафедра математики
- Кафедра мережних технологій
- Кафедра мультимедійних систем

Факультет інформатики - напрямки наукових досліджень

- Математичне моделювання соціальних і економічних процесів.
- Сучасні інформаційні технології.
- Мультимедійні системи та електронні видання.
- Методи розподіленого програмування.
- Сучасні методи теорії програмування.
- Інструментальні засоби підтримки дистанційної освіти.
- Створення інтерактивних мережевих онтологічних систем дистанційної освіти

Факультет правничих наук

- Кафедра загально-правових наук
- Кафедра державно-правових наук
- Кафедра галузевих правових наук

Факультет правничих наук - напрямки наукових досліджень

- Теорія права і практика нормопроекування.
- Актуальні проблеми цивільного і підприємницького права в Україні.
- Гармонізація законодавства України і держав Європейського Союзу.
- Методологія правничої освіти і професійної підготовки юриста.

Факультет природничих наук

- Кафедра біології
- Кафедра екології
- Кафедра хімії
- Кафедра фізико-математичних наук

Факультет природничих наук - напрямки наукових досліджень

- Вивчення впливу техногенних факторів довкілля на живі організми у природних екосистемах та людину.
- Дослідження внутрішньоклітинних сигналів рослинних та тваринних систем.
- Радіоекологічні проблеми Чорнобильської катастрофи.
- Фізика біологічних систем.
- Формування, вивчення структури та властивостей синтетичних мембран на основі функціональних полімерів.

Факультет природничих наук - напрямки наукових досліджень

- Вивчення процесів мембранного переносу та розділення водних систем із використанням синтетичних мембран.
- Розроблення інтегрованих мембранно-сорбційних технологій розділення, очищення та концентрування складних водних систем.
- Палеоекологічні аспекти реконструкції рослинного покриву та клімату України в голоцені.
- Вивчення молекулярних механізмів внутрішньоклітинної трансдукції сигналів, індукованих змінами факторів довкілля.

Факультет соціальних наук і соціальних технологій

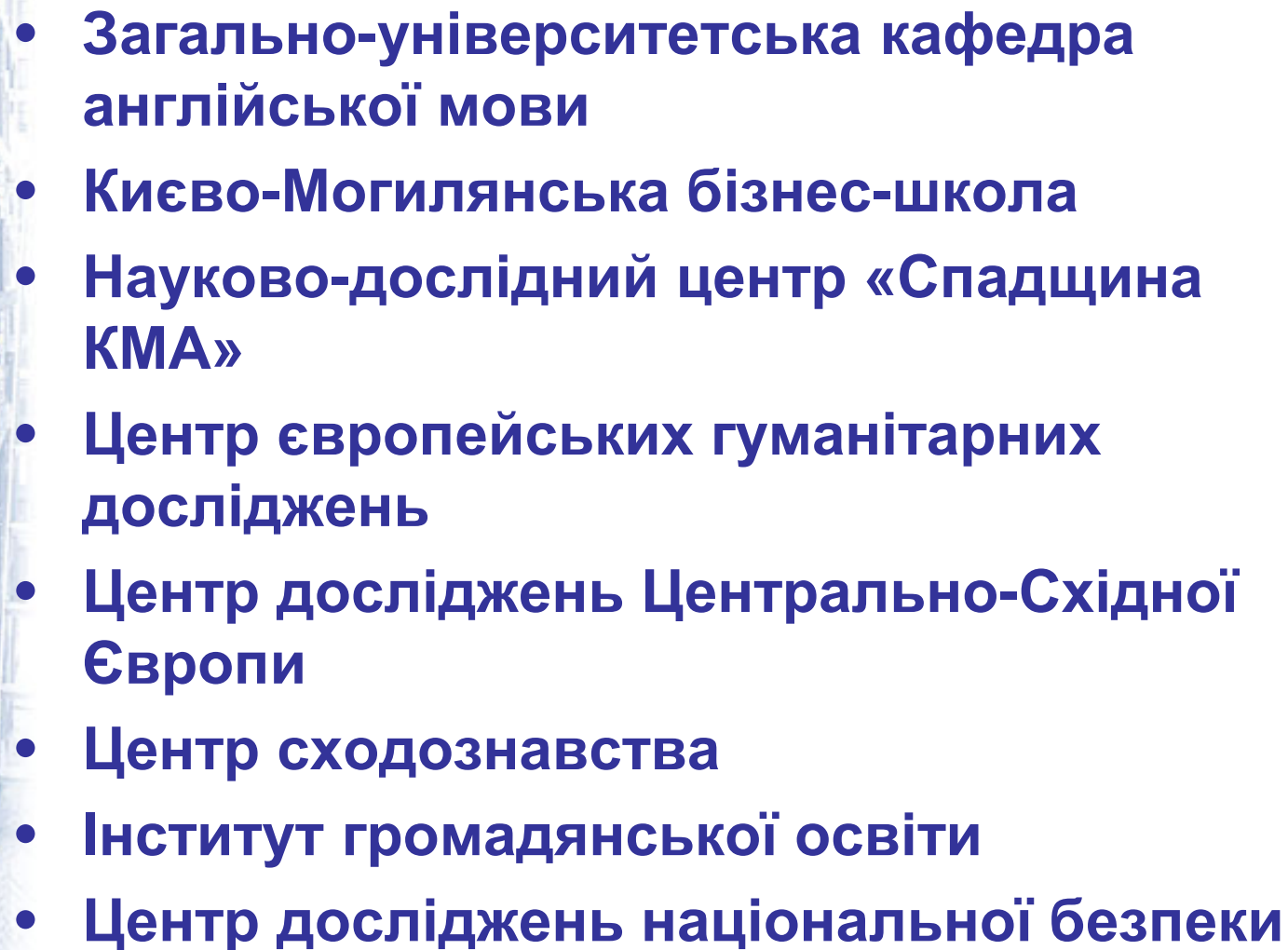
- Кафедра соціології
- Кафедра теорії і методики зв'язків із громадськістю
- Кафедра психології, педагогіки та конфліктології
- Кафедра політології
- Школа соціальної роботи
- Могилянська школа журналістики

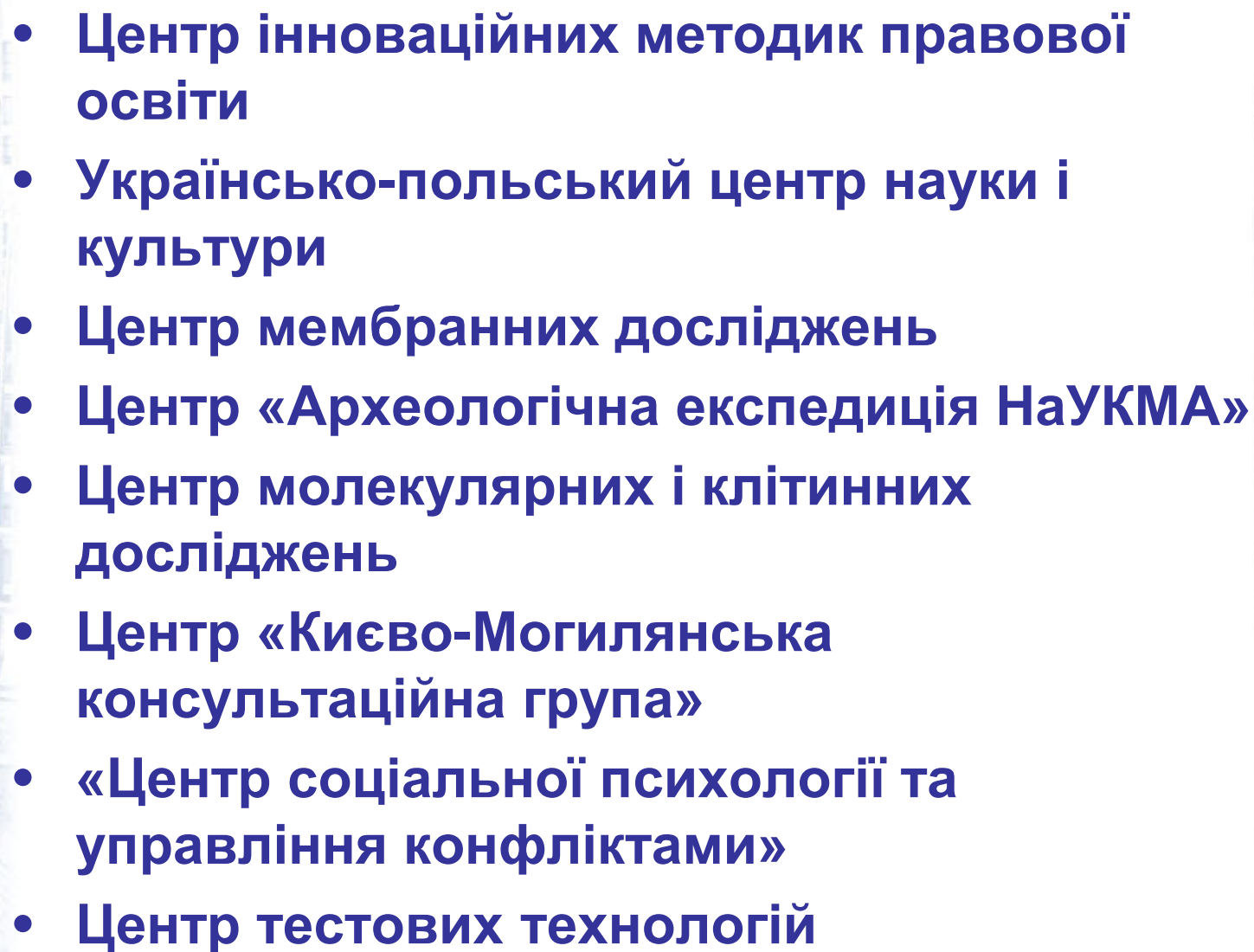
Факультет соціальних наук і соціальних технологій – напрямки наукових досліджень

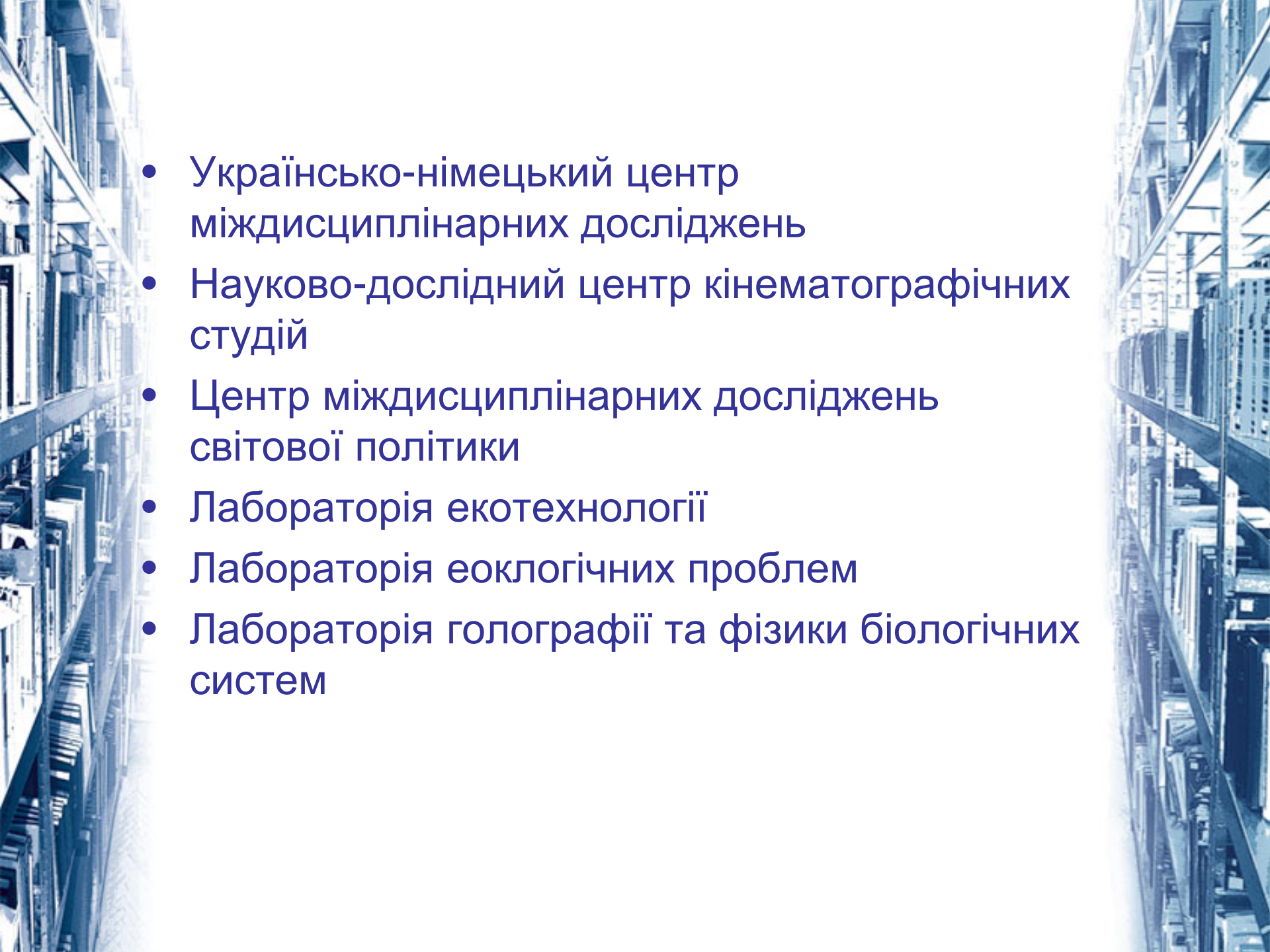
- Сільське населення: потреби, проблеми та шляхи їх вирішення.
- Розроблення моделі реабілітації людей із хімічними залежностями в терапевтичній спільноті.
- Вплив тренінгу асертивності на стан жінок, що зазнали насильства в сім'ї.
- Епідеміологія психічних захворювань в Україні.

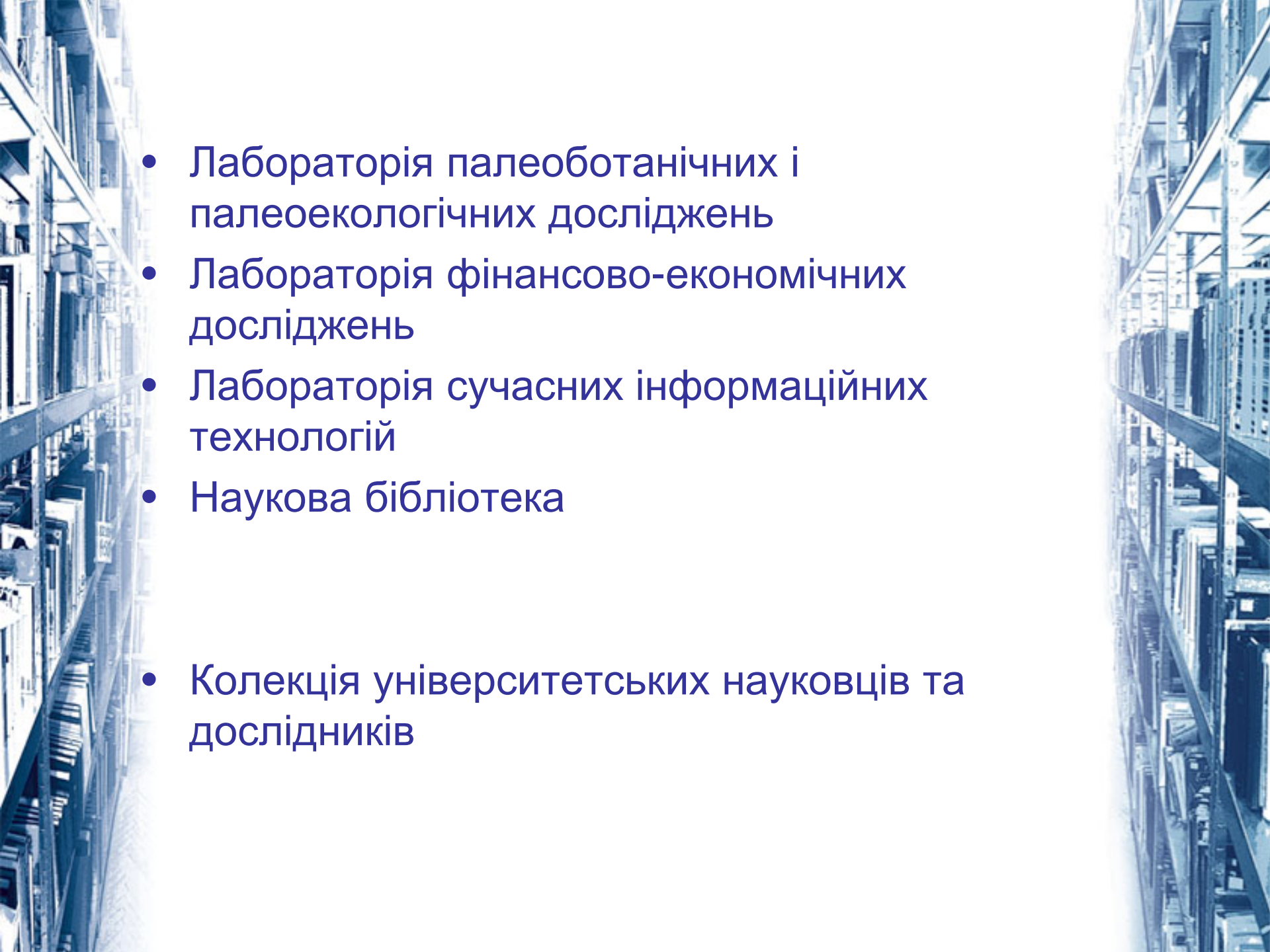
Факультет соціальних наук і соціальних технологій – напрямки наукових досліджень

- Динаміка висвітлення проблем людей із ВІЛ/СНІД-інфекцією у друкованих засобах масової інформації.
- Теорія та історія соціології.
- Етнодемографічний потенціал України: сучасний стан і перспективи розвитку.

-
- **Загально-університетська кафедра англійської мови**
 - **Києво-Могилянська бізнес-школа**
 - **Науково-дослідний центр «Спадщина КМА»**
 - **Центр європейських гуманітарних досліджень**
 - **Центр досліджень Центрально-Східної Європи**
 - **Центр сходознавства**
 - **Інститут громадянської освіти**
 - **Центр досліджень національної безпеки**

-
- **Центр інноваційних методик правової освіти**
 - **Українсько-польський центр науки і культури**
 - **Центр мембранних досліджень**
 - **Центр «Археологічна експедиція НаУКМА»**
 - **Центр молекулярних і клітинних досліджень**
 - **Центр «Києво-Могилянська консультативна група»**
 - **«Центр соціальної психології та управління конфліктами»**
 - **Центр тестових технологій**

-
- Українсько-німецький центр міждисциплінарних досліджень
 - Науково-дослідний центр кінематографічних студій
 - Центр міждисциплінарних досліджень світової політики
 - Лабораторія екотехнології
 - Лабораторія еоклогічних проблем
 - Лабораторія голографії та фізики біологічних систем

-
- Лабораторія палеоботанічних і палеоекологічних досліджень
 - Лабораторія фінансово-економічних досліджень
 - Лабораторія сучасних інформаційних технологій
 - Наукова бібліотека

 - Колекція університетських науковців та дослідників

Спільнота погоджується

- прийняти рішення про реєстрацію “спільноти” в IP та визначити колекції
- повідомляти про організаційні зміни проекту IP членам “спільноти” для ефективної передачі матеріалів
- відповідати на щорічний запит підтвердженням інформації про “спільноту”
- розуміти і дотримуватись університетської адміністративної політики важливої для IP та навчати членів “спільноти” відповідно цієї політики

Спільнота погоджується

- допомагати “здобувати” авторські права на примірники представлені на розгляд, коли авторськими правами володіє не автор/и чи університет
- приймати рішення про технологічний процес представлення на розгляд робіт для кожної колекції
- підготовляти для передачі на розгляд та опис зміст

Спільнота має право на

- прийняття рішення про політику щодо змісту робіт, які передаватимуться на розгляд і розміщення
- прийняття рішення, хто (в межах “спільноти”) може подавати на розгляд, розміщувати роботи
- переміщати примірники та колекції

еКМАІР погоджується

- збирати і зберігати зміст робіт розміщених в ІР
- зберігати зміст, використовуючи найкращі технології зберігання
- повідомляти “спільноти” про важливі зміни щодо змісту робіт, наприклад, перехід на інший формат
- якщо бібліотека та ІКЦ перестають підтримувати ІР, повернути колекції до “спільнот”, в яких вони були створені
- редагувати метадані призначені для примірників розміщених в ІР

eKMAIP має право

- перерозподіляти чи вносити зміни в метадані примірників в IP
- відхиляти чи вилучати примірники чи колекції за певних обставин
(Див. Політику щодо відкликання матеріалів)
- переглядати умови домовленостей з “спільнотами”

Загальні принципи розміщення матеріалів в ІР

- Робота мусить бути повністю або частково створена чи фінансована університетом, будь-яким його підрозділом, співробітниками чи студентами. Студенти магістеріуму можуть розміщати роботи в ІР за рекомендаціями членів спільноти (Див. *Спільноти ІР.*)
- Робота повинна носити науковий, освітній чи дослідницький характер.
- Для кращого забезпечення довготермінового зберігання робота повинна бути представлена в цифровій формі в одному із форматів, рекомендованих в *Політиці ІР щодо форматів.*

Загальні принципи розміщення матеріалів в ІР

- Оскільки депозити призначені бути постійними вкладками до ІР, робота повинна бути завершена і готова для розповсюдження. (це не заперечує опублікування робіт, які в майбутньому можуть бути опубліковані в іншому місці , в інших форматах, наприклад, препринти і робочі матеріали).
- Автори, що є власниками авторського права добровільно та правомочно передають університету права на збереження та розповсюдження роботи через ІР, хоча автор/ власник авторського права зберігає ці права за собою на всі роботи, розміщені в ІР. (Див. *Політика ІР щодо авторського права та депозиту*).

Загальні принципи розміщення матеріалів в ІР

- Якщо робота є частиною університетської серії рекомендується розміщення і інших робіт цієї серії , оскільки ІР може пропонувати їх як повний сет.
- Розміщення матеріалів, що не відповідають якимось із цих принципів розглядається в окремому порядку.

Шляхи розміщення матеріалів

- Науковий підрозділ (факультет, кафедра, дослідницький центр, чи інший підрозділ) може зареєструвати свою спільноту в IP, і автори, що належать до цього підрозділу можуть розміщати свої матеріали в цій спільноті.
- Автор може безпосередньо розмістити свої наукові, дослідницькі матеріали в спеціально створеній **Колекції університетських науковців та дослідників** (до того часу, поки науковий підрозділ, до якого він належить не зареєстрований як спільнота IP)

Політика щодо колекції (архіву) ІР

- ІР університету є цифровою колекцією (архівом), що збирає, зберігає та забезпечує постійний та надійний доступ до наукових матеріалів, досліджень, створених та проведених науковцями і студентами університету.
- Управління цифровим змістом колекції здійснюється науковими спільнотами ІР, підтримується інституцією та є довготривалим і постійним.
- ІР доповнює традиційні наукові видання університету і забезпечує можливість збирати матеріали нових актуальних досліджень.

Політики щодо окремих аспектів розміщення матеріалів та управління інституційним репозитарієм.

- З розвитком ІР всі політики можуть переглядатися та змінюватися.

Політика щодо змісту

- В колекції розміщуються електронні дослідження, створені науковцями, співробітниками та студентами університету.
- Депозиторами можуть бути науковці, офіційно не зареєстровані як співробітники університету, якщо вони є співавторами університетських авторів чи тісно пов'язані з університетом, наприклад, заслужені професори, особи, що мають почесні посади в університеті, чи випускники університету. Зміст колекції не обмежується типами матеріалів.

Зміст колекції ІР

- Видання університету (наукові збірники)
- Опубліковані рецензовані роботи
- Pre-публікації
- Журнальні, газетні статті
- Сіра література, технічні звіти, робочі папери
- Монографії
- Дисертації
- Дипломні, курсові роботи магістрів
- Навчальні матеріали (лекції, файли, спеціальні програми і т.п.)

Політика щодо форматів

- Розміщення матеріалів в ІР не обмежується якимось видом цифрового матеріалу (наприклад, текстові файли, чи звукові файли, чи відео файли).
- ІР підтримує всі файлові формати, в яких створені ресурси.
- Матеріали в ІР будуть зберігатися з використанням найкращих практик управління даними та цифрового збереження.
- Однак, ІР рекомендує для використання певні формати в кожному з видів.

Політика щодо метаданих

- Основний набір метаданих визначається для кожного типу робіт, що розміщуються в ІР.
- Використання елементів необхідних метаданих допомагає користувачу доступатися до архівованих робіт та забезпечувати інформацією, потрібною для підтримки безперервного доступу до операцій управління та зберігання.

Метадані

- Текст. (Робота одного автора)...
- Зображення.
- Звукові файли.
- Відео файли.

Політика щодо архівування

- Розміщення матеріалів в ІР в основному проводиться шляхом самоархівування. Механізм надається програмним забезпеченням Dspace, обраним для ІР. Саморхівування передбачає відповідальність депозитора за розміщений ним матеріал і підтверджує його згоду з передачею не виключних прав на розміщення, утримання та розповсюдження роботи в електронному вигляді в мережі Інтернет. (Детальніше див. в *Політика ІР щодо авторського права та депозиту*).
- Розміщення матеріалів можливо із залученням працівників ІР, для випадків, коли у депозитора виникають проблеми із “самоархівуванням”.

Політика щодо відкликання матеріалів

- Матеріал, що розміщений в ІР може бути переміщений в іншу колекцію, тимчасово обмежений в доступі чи повністю відкликаний.
- Такі процедури можливі за запитом окремого депозитора, “спільноти”, університету, ІР чи в правовому порядку.

Політика щодо контролю якості

- Якість матеріалів виданих університетом чи інш. підтверджується репутацією сторони, що опублікувала ці матеріали.
- Контроль за якістю змісту інших матеріалів IP покладається на “спільноти”.
- Репутація “спільноти” є додатним показником якості наукових неопублікованих робіт, які вони розміщують в IP.

Принципи ІР щодо авторського права та депозиту

- Обов'язково узгодження з діючим законодавством.
- Якщо депозитор є власником авторського права.
- Якщо університет є власником авторського права
- Якщо третя сторона є власником авторського права
- Авторський договір про передачу невиключних прав щодо використання твору в ІР.

Самоархівування – повідомлення депозиторам

- В порядку розміщення матеріалу Ви підтверджуєте, що:
 - Ви маєте право на передачу прав, що установлені *Договором* .
 - Ви впевнені, що це розміщення не посягає на жодне з прав власності чи інші права інтелектуальної власності.
 - Якщо розміщення містить матеріали, на які ви не маєте авторського права і які перевищують законне використання, то ви маєте необмежений дозвіл власника авторського права передати університету права вказані *Договором*, і що такий матеріал, власником якого є третя сторона, є повністю ідентифікований та дійсний як текст чи інший зміст розміщення.

Самоархівування – повідомлення депозиторам - 2

– В порядку розміщення матеріалу Ви підтверджуєте, що:

- Розміщення не містить жодної конфіденційної інформації, інформації, що є власністю інших фірм чи містить контрольовану інформацію.
- Матеріал не має жодних обмежень чи видавничих затримок (періоду ембарго) на розповсюдження в IP.
- Інформація, яку Ви надаєте про розміщене є достовірною.

[http://www.ukma.kiev.ua/ua/nauka/
pratsi_vidan/nz/](http://www.ukma.kiev.ua/ua/nauka/pratsi_vidan/nz/)

НАУКОВІ ЗАПИСКИ НАУКМА

Україна, 04070, м. Київ, вул. Г. Сковороди, 2

▶ Головна

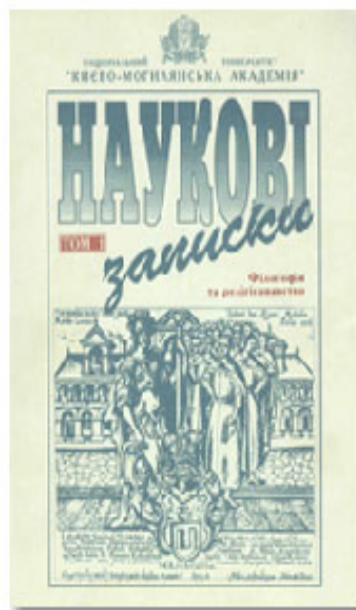
[Головна](#)
[Про видання](#)
[Для авторів](#)
[Останній том](#)
[Тематичні серії](#)
[Архів](#)
[Пошук](#)

Актуально:

Готуються до друку у
 2007 такі томи
 «Наукових записок
 НаУКМА»:
 Детальніше...

Наукові записки НаУКМА
 в електронному каталозі
 бібліотеки

Наукові записки НаУКМА - наукове фахове видання, що публікує статті з усіх галузей знань

Виходить в 14 тематичних серіях.

Входить до «Переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук».

Мова видання: українська та англійська.

Головний редактор: В.С. Брюховецький, президент НаУКМА, доктор філологічних наук.

Адреса редакції:

Україна, 04070,
 м. Київ,
 вул. Г. Сковороди, 2
 тел. : +38 (044) 463 69 74

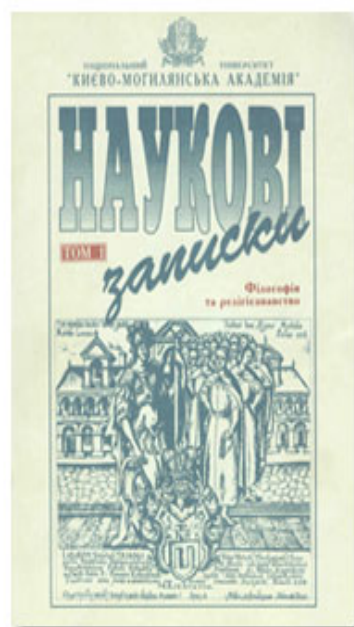
Головна
Про видання
Для авторів
Останній том
Тематичні серії
Архів
Пошук

Актуально:

Готуються до друку у
2007 такі томи
«Наукових записок
НаУКМА»:
Детальніше...

Наукові записки НаУКМА
в електронному каталозі
бібліотеки

Т. 13: Теорія та історія культури

Назва	Наукові записки. Том 13, Теорія та історія культури / Національний університет "Києво-Могилянська академія".
Місто	Київ
Видавництво	КП ВД "Педагогіка"
Рік	1999
Обсяг	88 с
Редколегія	Погорілий О. І., Петрова О. М., Герасимова-Персидська Н. О., Парахонський Б. О., Павленко Ю. В., Залізняк Л. Л., Пустовалов С. В., Брюховецька Л. І., Бондарець О. В.
Рецензенти	Горський В.С., Мицик Ю.А.
Упорядники	Погорілий І.О., Бондарець О.В.
Предмет	Культура - Наукові збірники.

Замість передмови : історія і традиції кафедри культурології та археології НаУКМА / О.В. Бондарець.
С. 3-6.

[Повний текст PDF]

Залізняк Л. Л.

Україна на цивілізаційному роздоріжжі.

С. 7-16.

[Abstract PDF] [Анотація PDF] [Повний текст PDF]

**Запрошуємо до обговорення та
співпраці**

e-mail:

yaroshenko@ukma.kiev.ua

bruy@ukma.kiev.ua